

**Protokół ze spotkania konsultacyjnego w sprawie projektu pt.
„Zintegrowany system gospodarki odpadami dla aglomeracji białostockiej”
w Białymstoku w dn. 22.06.2008 r.**

W poniedziałek 22 czerwca 2008 r., w Hotelu Gołębiowski przy ul. Pałacowej 7 w Białymstoku o godzinie 17 odbyło się spotkanie konsultacyjne w sprawie projektu pt. „Zintegrowany system gospodarki odpadami dla aglomeracji białostockiej”.

Na spotkanie zaproszeni zostali przedstawiciele władz samorządowych, mieszkańcy miasta Białystok, oraz przedstawiciele organizacji ekologicznych. W spotkaniu wzięło udział 65 osób. Na spotkanie przybyli także przedstawiciele władz okolicznych gmin i sołectw, lokalne media.

Prelegentami byli: Prof. Janusz Mikuła, Tomasz Nowicki oraz Stanisław Gastoł z Przedsiębiorstwa Usługowego Południe II Sp. z o.o.

W protokole mogą wystąpić nieścisłości ze względu na momentami chaotyczny charakter dyskusji.

Spotkanie moderował: Stanisław Gastoł

Protokół sporządziła: Aleksandra Dziadosz

Spotkanie przebiegało zgodnie z następującym planem:

1. Otwarcie spotkania.
2. „Nowoczesne systemy gospodarki odpadami, lista indykatorywna” – prezentacja prof. Janusza Mikuły.
3. „Rola zakładów termicznych w systemach gospodarki odpadami, czy ZTUOK może być groźny?” – prezentacja Tomasza Nowickiego
4. Procesowanie w zakresie Zakładu Termicznego Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych, (ZTUOK), harmonogram działań konsultacyjnych - prezentacja Stanisława Gastoła
5. Dyskusja i pytania do prelegentów.

1. Otwarcie spotkania

Spotkanie otworzył prezydent miasta Białegostoku Tadeusz Truskolaski. Prezydent przywitał zgromadzonych i wprowadził gości w tematykę spotkania.

Następnie uczestnicy zostali poinformowani o zamiarze nagrania spotkania oraz o możliwości wyrażenia dezaprobaty, nikt jednak nie zgłosił sprzeciwu.

2. Prezentacja Prof. Janusza Mikuły

Na początku swojej prezentacji prof. Mikuła przedstawił zgromadzonym słuchaczom obecny system gospodarki odpadami w Polsce. Profesor przedstawił charakterystykę odpadów w Polsce, ich ilości rodzaje i pochodzenie dla lat 2003, 2005 i 2007, oraz przedstawił sposoby utylizacji odpadów komunalnych w Polsce. Prowadzący przedstawił bariery stojące na drodze rozwoju systemów gospodarki odpadami komunalnymi w Polsce i efekty zaniedbań w tym zakresie.

W prezentacji zawarte zostały informacje na temat wymagań, jakie stawia Krajowy Plan Gospodarki Odpadami. Do wymagań tych należy między innymi ograniczenie masy składowanych odpadów komunalnych podlegających biodegradacji, zwiększenie odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych, zwiększenie wydzielenia odpadów wielkogabarytowych ze strumienia odpadów komunalnych oraz wydzielenie odpadów budowlanych i niebezpiecznych wchodzących w skład strumienia odpadów komunalnych. Profesor przedstawił zapisy z Krajowego Planu Gospodarki Odpadami, które mówią o zmniejszającej się liczbie odpadów komunalnych mogących trafić na składowisko do 59% w roku 2014 oraz ograniczeniu składowania ze względu na właściwości fizyko-chemiczne danego odpadu.

Dalszy ciąg prezentacji dotyczył Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, którego jedną z osi jest gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi. Program ten zawiera 11 projektów indywidualnych dla największych miast w Polsce, w ramach, których ma być zrealizowanych i dofinansowanych 12 zakładów termicznej utylizacji odpadów. Przedstawiono listę projektów oraz koszt budowy i dofinansowanie dla poszczególnych inwestycji. Prowadzący przedstawił zagrożenia w zakresie wykorzystania środków z dofinansowania i sposoby ich eliminacji. Przedstawił także podstawowe założenia nowego programu gospodarki odpadami dla regionu i systemów monitorowania.

3. Prezentacja pana Tomasza Nowickiego

Pan Tomasz Nowicki na początku swojej prezentacji dokonał klasyfikacji odpadów, jako problemu ekonomicznego, socjologicznych, ekologicznego i prawnego. Następnie przedstawił hierarchię postępowania z odpadami oraz możliwe elementy techniczne systemu gospodarki odpadami. Wybór procesu technologicznego w systemie gospodarki odpadami zależeć powinien od bilansu odpadów, składu morfologicznego odpadów oraz ich dostępności.

Prowadzący przedstawił podstawowe problemy występujące w gospodarce odpadami i działały tego systemu. Większość problemów można wyeliminować traktując odpad, jako surowiec energetyczny. Pan Nowicki przedstawił schemat systemu gospodarki odpadami, oraz zalety termicznej utylizacji takie jak: eliminacja zanieczyszczeń wirusowych i bakteriologicznych, odzysk surowca i energii, zmniejszenie składowania. Pan Nowicki przedstawił systemy gospodarki odpadami w innych krajach unijnych, i położenie w Europie ZTUOK na podstawie danych z 2005 roku.

Prowadzący przedstawił charakterystykę kilku spalarni odpadów komunalnych w Europie (np. Wiedeń) i na świecie (np. Japonia), wraz z całą infrastrukturą ciepłowniczą. Wszystkie przedstawione zakłady termicznej utylizacji odpadów komunalnych znajdowały się w centrum miast.

4. Prezentacja pana Stanisława Gastola

Pan Stanisław Gastoł podczas swojej prezentacji zobrazował istotę i przebieg konsultacji społecznych oraz ich szczegółowy harmonogram. Prowadzący wyjaśnił, że konsultacje społeczne mają na celu umożliwienie zainteresowanej społeczności zgłaszanie swoich uwag i wniosków do projektu zanim decyzja zostanie podjęta. Konsultacje są też jednym ze znaczących punktów w procesie wydawania decyzji, którego relacja z analizą techniczną budzi konflikty społeczne. Konflikty są, więc nieodłącznym elementem przy realizacji inwestycji. Prowadzący określił również sposób współpracy pomiędzy stronami konfliktu, grupy docelowe oraz cele konsultacji społecznych.

5. Dyskusja

Rafał Kosno z Federacji Zielonych zapytał, dlaczego planuje się tylko trzy lokalizacje ZTUOK, gdyż w razie awarii taki zakład nie powinien być zlokalizowany na terenie miasta. Na pytanie odpowiedział pan Tomasz Nowicki, określił on brak zagrożenia ze względu na zabezpieczenia istniejące w tego typu zakładach.

Następne pytanie dotyczyło ilości odpadów pochodzących z procesu spalania. Pan Tomasz Nowicki odpowiedział że 100% wsadu spalarni powstaje ok. 30% do 25% żużla, ok. 5 % to popioły oraz wyjaśnił że w spalarni nie powstają ścieki. Profesor Janusz Mikuła stwierdził, że to, co pozostaje ze spalania zależy od składu odpadów. W raporcie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko proponowane są różne rozwiązania techniczne, z których wybiera się optymalny dla procesu.

Przedstawiciel Federacji Zielonych wysunął argumentację jakoby koszt odpadów w spalarni w Warszawie wynosił od 500 do 1000 zł za tonę, natomiast w Krakowie przewiduje się 600zł za tonę, co zdaniem mówcy nie pozwoli na uzyskanie zaplanowanej efektywności ze względu również na hipotetyczny brak zbytu dla produktów ubocznych spalania np. żużel.

Na pytanie odpowiedział prof. Janusz Mikuła. Stwierdził, że zgodnie z założeniami nowego planu gospodarki odpadami, gmina będzie stanowiła organ kontrolny tematyki odpadowej ona będzie ustalała cenniki i dofinansowanie poszczególnych zakładów. Cena składowania zależy także od przewoźników a także od ilości wytwarzanych odpadów. Każde dodatkowe pośrednictwo w tej sprawie generuje dodatkowe koszty.

Następne pytanie dotyczyło agresywności odpadów ze spalarni, na co pan Stanisław Gastoł odpowiedział, że każdy materiał po spalaniu zostaje uprzednio poddany badaniom przed użyciem: wyjaśnił tą kwestie na przykładzie materiałów budowlanych. Tomasz Nowicki: podkreślił, że najważniejsze jest użycie ciepła, czyli możliwość wpięcia instalacji do sieci ciepłej miasta.

Kolejne pytanie: Czy Państwa firma ma doprowadzić do realizacji przedsięwzięcia z ZTUOK? Prof. Janusz Mikuła wyjaśnił, że, firma prowadząca etap konsultacji społecznych jest niewielkim przedsiębiorstwem i nie zajmuje się realizacją tak dużych przedsięwzięć. Kluczowym zagadnieniem jest wybór lokalizacji, do którego potrzebne są analizy wielokryterialne, uwzględniające kwestie społeczne.

Następne pytanie dotyczyło całkowitego kosztu ponoszonego przez mieszkańców, o ile zmaleje on po budowie ZTUOK. Pan Tomasz Nowicki stwierdził, iż prognozowany wzrost opłaty marszałkowskiej dojdzie do 300 zł plus kosztów dodatkowe, co dałoby kwotę dużo powyżej 300zł. Natomiast po budowie ZTUOK koszt ten prawdopodobnie spadnie do poziomu opłaty marszałkowskiej.

Kolejne pytanie dotyczyło rodzaju zastosowanej technologii w projektowanej spalarni. Na co pan Tomasz Nowicki oznajmił, że proponowana spalarnia jest typu rusztowego. Pan Nowicki odpowiedział również na pytanie dotyczące atestów na produkty uboczne spalania przekazane do wykorzystania, np. pod budowę dróg, gdyż atesty takie otrzymywane są dopiero po powstaniu produktów ubocznych.

Następne pytanie: Co dostanie się do atmosfery w wyniku pracy spalarni? Pan Nowicki odpowiedział, że 100% spalin z obiegu poddawanych jest oczyszczaniu, co zwiększa koszty instalacji, ale pozwala instalacji dotrzymać normy i funkcjonować na wysokim poziomie. Na etapie rozruchu a także później poziom dioksyn jest dokładnie sprawdzany. Na pytanie o lokalizację ZTUOK na terenie Białegostoku pan Tomasz Nowicki oznajmił, że lokalizacje są trzy: na północy, południowym zachodzie miasta.

Kolejne pytanie dotyczyło różnicy wiatrów na terenie Białegostoku. Czy w razie awarii mieszkańcy są narażeni na opad radioaktywny oraz jak budowa ZTUOK ma się do planów budowy magistrali ciepłowniczej dla ulicy Ciołkowskiego. Na pytanie odpowiedziała pani prezes spółki Lech, która oznajmiła, że pierwsze plany systemu ciepłowniczego nie uwzględniają wszystkich aspektów i w razie potrzeby mogą ulec korekcie.

Gość z sali wypowiedział się na temat występowania dioksyn i furanów, gdzie z pieców i kominków domowych zanotowano występowanie dioksyn i furanów na poziomie 100 ng przy normie 0,5 ng, gdyż nie stosuje się tam żadnych systemów oczyszczania spalin, które są stosowane w zakładach takich jak ZTUOK.

Padło pytanie czy jeśli trzeba 12 spalarni w Polsce, czy w Białymstoku musi ona się znaleźć? Na co prof. Janusz Mikuła stwierdził, że to władze gminy decydują czy złożyć propozycje. W tej chwili Białystok jest w fazie koncepcji. Jest wiele miast, które chciałyby wystąpić o dofinansowanie na budowę ZTUOK.

Kolejne pytanie to, dlaczego Pan Profesor negatywnie ocenia mechaniczno-biologiczny system utylizacji? Co dzieje się z odpadem niebezpiecznym? Prof. Janusz Mikuła stwierdził, że opracowanie technologii ww. metod nie zostało jeszcze zakończone, a kaloryczność odpadów po procesie się nie zmienia. Na obecnym etapie występują już problemy z niektórymi technologiami, a UE wspiera jedynie rozwiązania sprawdzone i pewne.

Na koniec spotkania pan Stanisław Gastoł poinformował zgromadzonych gości, że dodatkowe informacje na temat projektu mogą oni znaleźć w Internecie na specjalnie do tego celu utworzonej stronie, a przebieg całych konsultacji społecznych znajdzie się w raporcie.